

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Doctor en Ciències Agràries

Cap del Servei Tècnic d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL·LABORADORS

JOAN AGUILÓ :: LISINI ANDREU :: JOAN ANGEL I GENÍS
JOAN ARUMÍ :: LLORENÇ BADELL :: JOSEP R. BATA-
LLER :: GUILLÈM DE BENAVENT :: LEANDRE CERVERA
ALBERT DANEO :: P. C. DANÉS I CASABOSCH :: FRAN-
CESC DOU :: M. FAURA I SANS :: PERE J. GIRONA
PERE GONZÁLEZ :: LLUIS GUITART :: JOAN GUITERAS
MANUEL LLENAS :: PERE J. LLORT :: ARNEST MESTRE
CRISTÓFOL MESTRE :: FRANCESC NOVELLAS :: VICENS
NUBIOLA :: C. OLIVERAS I MASSÓ :: CARLES PI
SUÑER :: JAUME RAVENTÓS :: JOSEP M.ª RENDÉ
M. ROSELL I VILÀ :: JOAN SALOM :: JOSEP M.ª SOLER
I COLL :: SEGIMON VANDRELL :: ERASME D'YMBERT

VALERI SERRA I BOLDÚ (SECRETARI)

SUMARI

Comentaris del moment, per *Josep M. Rendé*. — La valor del vi, per *Francesc Santacana*. — El negre de l'olivera o negrilla de l'olivera, per *Joan Aguiló*. — De la passió vers la flor i el jardí, per *Vicens Nubiola*. — La rabassa morta, per *Emili Pascual d'Amigó*. — La selecció de les plantes i la meteorologia, per *G. Azzi*. — El concurs cavallí de Figueres. — Comentaris. — Informació vinícola, per *Pere J. Llort*. — Informació oleícola, per *Lisini Andreu*. — Informació general. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya. — Consultori.

Direcció i Administració: Escudellers, núm. 10 bis - BARCELONA

**Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat**

Parlament, 9

Barcelona

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

**Fertilitzador
Radiactiu H. B. C.**

MARCA "U. R. T"

que és un poderós estimulante
de la vegetació que augmenta
les collites d'un 20 a un 50 %

De venda en les principals cases d'adobs

**LA HISPANENSE INDUSTRIAL
Y COMERCIAL, S. A.**

BARCELONA
Bruch, 42
Tel. S. P. 678

MADRID
Argensola, 4
Tel. M. 4146

SOCIETAT ENOLÒGICA DEL Penedès
SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès

PREMSES CONTINUES "MABILLE"

Les més perfeccionades : Les més sòlides : Les més econòmiques

BOMBES DE VEREMA "MABILLE"

Instal·lacions modernes per a Cellers Cooperatius

Productes Enològics : Aparells d'anàlisi de vins

Adobs químics : Sofres y Sulfats

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: Pessetes 9 - Fora: Pessetes 10 - Estranger: Pessetes 11
Número solt: Pessetes 0'50

Comentaris del moment

EN totes les lluites, siguin per la causa que siguin i ja prenent-hi part en elles l'individu isoladament o en collectivitat, són inevitables les incidències que determinen períodes de quietisme, d'avenç o de retrocés, segons les circumstàncies que hi concorren i que fan que unes vegades, l'èxit parcial sigui advers o favorable per quiscuna de les parts, o determinin un estat espectant, per causes agenes.

Aqueixes incidències que, com a tals, són la major part de les vegades filles de les circumstàncies del moment, determinen a l'ensem un estat d'impaciència en l'individu i d'una manera especial en els novensans en la brega, que no reparant en els fets inevitables i que, necessàriament, devegades imposen noves tàctiques i noves orientacions, poden comprometre l'èxit final i decantar la lluita cap al camí del fracàs.

L'impaciència, quasi sempre precursora de la temeritat, encara que filla pot ser de la bona fe, de la confiança i de l'entusiasme amb ço que es defensa, pot determinar en l'home dos estats d'ànim que encara que amb caires completament oposats, poden contribuir a la desfeta de ço que persegueix: o un aclaparament que l'impossibilita i l'ompla de pessimisme i de desconfiança en sí mateix i en la seva obra, o l'esperona de tal manera que el fa llençar a la lluita cegament. Vol afrontar obstacles que en realitat són irreductibles, es llença sense premeditació, no para esment en les conseqüències que poden seguir, compromet l'èxit i segueix el fracàs.

La lluita de l'agricultor per a la conseqüència del seu benestar, en tots els aspectes de la vida i en el que fa referència a la seva organització social, no podia, de cap manera sotstreure's de les característiques generals de tota lluita.

Fem una mica d'història, fitant-la no pas en molts anys endarrera i allissonem-nos per a millor obrar. Fa vuit o deu anys, quan els nostres sindicats deixant motllos antics i considerant com cosa secundària aque-

lles petites i poc profitoses operacions perquè foren creats, es llençaven a grans empreses, tals com l'edificació de grans casals que permetessin l'elaboració i dipòsit dels fruits que llurs adherits hi aportaven i es creaven altres institucions enfocant ja llur actuació en aquesta mena de treballs, tot ens era favorable i veiem com d'una manera ràpida anaven bastint-se edificis sense que grans obstacles entrabanquessin llur camí.

Mancaven diners, però sense que el crèdit agrícola fos establert, el Sindicat, tard o d'hora els trobava i a un interès relativament mòdic; els preus de l'obra, en relació als d'ayui, ens la feia tant i tant barata que ara ens sembla un somni.

Així veiem que en període que va des de l'any 1908 al 1913, els diversos cellers cooperatius bastits a França costen un promig de 8 a 12 francs hectolitre i els nostres, montats en quasi igual temps i entre ells els de Pla de Cabra, Espluga de Francolí, Vendrell, Sarreal, etc., costen un promig quasi igual als citats, francesos.

D'aquesta manera, hom podia forçar les iniciatives que arreu s'escampen ja que l'obra s'obtenia amb escasses despeses, amb tota comoditat i sense que, per part del vinyater representés gaire sacrifici. Els cellers del Pla de Cabra i Sarreal han hagut de retrassar l'amortització perquè trobaven que quasi era massa ràpida; el de l'Espluga, amb la ínfima quantitat de 1'50 pessetes per càrrega (de 12 arroves), quedaria pagat aquest any si no fos una ampliació que es projecta, i així, amb poca diferència els demés.

Avui les coses han canviat.

Els jornals de paleta han quasi duplicat, els de peó han triplicat, els materials de construcció i ports han pujat, també amb igual proporció, i ens trobem que un edifici que abans costava trenta mil duros, costa avui, poc menys que vuitanta mil. Si el vinyater pagava per amortització i abonament d'interessos unes 12 pessetes per hectolitre i sense sacrificis ho pagava solament set o vuit anys, ara ha d'abonar unes 35 pessetes al menys i fer més llarga l'amortització. I encara això no és pas el principal obstacle.

Abans trobava diner i a un interès que oscil·lava als voltants del 5 per 100 anyal i el trobava amb certa comoditat; avui no el trova. El desgavell econòmic mundial l'ha retret, retret de tal manera que totes les energies del món resten parades i engunioses per la manca de crèdit. Hi ha una crisi de tot, inclús de bona fe, de formalitat i d'honradesa que solament el pagès pot vencer-la a força de precaució i d'enteneniment.

Això no vol dir que haguem de rendir-nos i donar-nos per vençuts.

Hem dit que l'estat actual respon a fets circumstancials i que creiem que no poden ser de durada.

Restar, doncs, completament quietos seria una derrota i amb ella la pèrdua de les mils llegües de terreny que tenim conquistat, però llençar-nos a la lluita desesperadament, en l'actual estat de coses seria comprometre l'obra integral de la nostra organització.

Als impacients principalment me dirigeixo.

En el present, cal atendre a dues coses, i ja que de lluites parlem, donem-les-hi el nom que els correspon.

En primer lloc, cal esmersar les nostres energies per a conservar ben fermes les nostres posicions, cuidant amb amor les nostres entitats, preparant-les i enrobustint-les per a la nova embranzida que segurament no pot ésser llunyana, i en segon terme s'han d'aprofitar totes les circumstàncies que natural i planerament ens siguin favorables per a la nostra expansió; però sense forçar, sense insistir, sense comprometre-nos ni comprometre a empreses arriscades.

Pensem que la nostra lluita, com lluita moderna, no donarà pas la victòria al més valent, ni al més temerari, sinó al que millor sàpiga aprofitar-se de les oscil·lacions provinents de la mateixa.

Un pas que donguem ha de ser pas segur.

La pagesia es recelosa i té raó de ser-ho, perquè se l'ha enganyat moltes vegades i moltres altres s'ha abusat de la seva bona fe o de la seva ignorància per a fer-la actuar en coses que necessàriament havien de portar-li un fracàs i després un desgany.

Conten d'un rei d'Espanya que el dia de les grans solemnitats i que, per tan més ben compost havia de presentar-se i amb més puntualitat havia d'acudir al seu lloc, li deia al seu ajuda de cambra: «*Vesteix-me a poc a poc, perquè aquí vaig depressa.*»

JOSEP M.ª RENDE

Cap del Servei d'Acció Social Agrària

La valor del vi

EN un article anterior (V. n.º 23 de l'any passat) analitzava per sobre les causes generals i permanents de les oscil·lacions depressives del preu del vi, per arribar a la conclusió definitiva que la baixa en aquells moments era fictícia i que no debien en realitat influir en ella ni l'augment de drets d'entrada a França ni els altres nicis motius que allavors corrien de boca en boca.

Els fets posteriors han vingut a donar-me completament la raó, no en el sentit que hagin reprès la marxa les transaccions i els preus del vi, ço que desgraciadament no ha ocorregut, sinó en el sentit de demostrar plenament que la baixa que es deia fer el vi, no era un

fenòmen peculiar i exclusiu d'aquesta mercaderia, sinó la que tal volta se'n adonava primer d'aquest moviment de baixa general que sembla iniciar-se i del qual crec no hem de refiar-nos gaire, per quant el fet primordial és la desorientació bancària i comercial, i no és pas en temps de tempestats i entre mig de llamps i trons quan se té la *serenitat* suficient (que reclamava en el darrer article) per a jutjar dels fets presents i de les contingències futures.

El fet, doncs, primordial avui no és una baixa en el preu de cotització del vi, sinó que es tracta d'una retracció total del comerç a fer compres de tots els gèneres, deguda indubtablement a la crisi de la Banca, a l'espera de noves cotitzacions possiblement més baixes, a la desorientació actual i a altres causes que ajuden a les anteriors, de les quals potser la principal és la crisi del transport, el desgavell insoporuble en els ferrocarrils, que arriba ja a mides inconcebibles.

I no tan sols la crisi afecta a la totalitat de les mercaderies, sinó que va més enllà, és una crisi mundial, que afecta, doncs, a tot i a tots en més o en menys, però com que cadascú no sol adonar-se més que del seu, naturalment el tenedor de vi s'esvera i creu molts cops que és sols el vi el gènere afectat.

Avui no hi ha ningú qui pugui defensar que la baixa de dies enrera en el preu del vi era deguda a l'augment de dret d'entrada a França, per la senzilla raó que en aquella nació el vi ha arribat a preus inferiors als que regeixen aquí en les poques transaccions que es fan.

La veritat, doncs, és que, trobant-nos en front d'una crisi total i mundial que porta una desorganització greu en tots els ordres de la vida, fora inútil de moment fer cap profecia amb probabilitats d'encertar. Pensem sols que aquesta faisó de crisis duren sempre menys del que hom pensa quan s'hi troba i mirem a més que els preus a França han començat ja a reaccionar en forma bastant satisfactòria per a els tenedors, tractant-se d'un primer pas que pot conduir indubtablement a altres avenços.

Sembla segur també que una personalitat francesa de prestigi vindrà a obrir negociacions amb el Govern espanyol i en elles probablement haurà de tractar-se, entre altres coses, de l'entrada allí dels vins, lo qual vol dir que si allí els vins reaccionen, com sembla iniciar-se lo probable és que tingui aquí un ressò satisfactori.

FRANCESC SANTACANA

Negre de l'olivera o negrilla de l'olivera

SOVINT les fulles, fruits i brots terminals dels olivers, els arbequins més que els altres, es revesteixen d'una crosta negra; aqueixa crosta recubreix la fulla, en la cara superior i en la inferior, els fruits a mig fer, i fins, mantes vegades, el terreny de devall de les rames afectades i talment sembla que tot hagi estat empolvat amb fum d'estampa. Tal capa està constituïda per milions de bolets, negres, pertanyents al ordre dels *Ascomicets*, família *Perisporees*, coneguts per *Antenaria Elaeophila* de Montagne. Prillieux, estudiant la forma transcrita, va collo-

car-la en el gènere *Capnódium*, per la gran semblança de les fructificacions, amb les del *Capnódium sàlici* (negre del salzer i xop) i denominà a aquest bolet *Capnódium elaeóphila*.

En la família de les Perisporées, s'hi troba un grup de bolets, les *Fumagíneas*, que encara que pertanyents a gèneres diferents, tenen de comú el fer capes negres a l'oliver, taronger, llimoner, figuera, avellaner, camèlia, etc., així, doncs, la *Antenària elaeóphila* de Montange o *Capnódium elaeóphila* de Prillieux, és una fumagínea, i com totes les fumagíneas, un bolet saprofita. S'anomenen saprofites els bolets que viuen de matèria morta i per tant no són veritables paràsits, ni s'alimenten de la planta o ésser viu hospitalari.

Per a comprendre com viu la *Antenària elaeóphila* en l'oliver precisa tindre coneixements de les següents ratlles:

En les mateixes rametes i fulles de l'oliver es veuen, a l'estiu principalment, unes excrescències com tortuguetes (1) agafades i fixes, que són uns insectes de l'ordre dels *hemipters sternorhynques*, família *coccids*, gènere i espècie *Lecanium Olea*. Des de maig, si aixequem les tortuguetes, trobarem sota d'elles un granets molt petits, rogencs, que, vistos als microscopi descobrim ésser els ous del *Lecanium*; uns són de forma d'ou de gallina, altres rodons, però aquests en la proporció d'un cinc per cent solament; sota de cada *lecanium* n'hi trobem doscents o doscents cinquanta, que passats uns trenta dies s'aviven. Els ous s'uneixen a la mare per mitjà d'un filament polar que no és romp fins que aquells són madurs, que és quan s'obtenen els granets rojos de que s'ha parlat.

Diàries observacions fetes en l'any 1920 ens permeten dir: que durant tot el maig i gran part del juny a sota dels *Lecaniums* no hi ha més que ous; el 25 de juny varem trobar els primers éssers nascuts, i des d'aquesta data observàvem cada dia nous ous avivats, fins que en setembre no es veia ja cap ou i sols petits *lecaniums*. El *lecanium* o tortuga mare, mor després del desprendiment dels ous i amb son cos guarda la descendència. Els petits es senten estrets devall de la mare i surten pels costats, no pel forat dorsal—que sols tenen alguns *lecaniums* hiperparasitats per un calcidid—donant mil picades a les fulles i rames, fins a fixar-se, sofrint allavors una retrogradació zoològica, amb pèrdua de les antenes, filaments abdominals i potes i revestint son cos d'aquella excrescència dura que els fa semblar a una tortuga.

La sava extravassada per les picades de la tortugueta, la vessada per altres causes i la excretada pel coccid o tortugueta, produeixen un brou en les fulles, fruits i branques terminals de l'oliver, a propòsit per a el desenrotllament del Negre o *Antenària Eleaóphila*; així se comprèn que essent aqueix bolet saprofita, pugui medrar en l'arbre.

Dany que causa a l'oliver la Antenària i el Lecanium. — Amb les innombrables picades del *lecanium* fa sortir la sava dels conductes naturals i debilita l'arbre; és una continuada sangria que el fa viure raquític; a més, com hem dit, prepara el camp per a viure-hi el negre o *Antenària*.

Aqueix bolet saprofita no pot viure de l'arbre, li és impossible xucar d'ell directament; sa vida la reb del brou dolç que el barnisa i que

(1) Els pagesos segons la comarca es diuen també *cotxinilles*, *capses*, *capsetes*, *patatetes* o *conxes*.

hem vist com se produeix; és, per tant, extern a l'arbre, no pot penetrar-lo i amb l'ungla o un ganivet fàcilment se pot comprobar com se despren, posant al descobert l'epidermis de l'hospitalari.

El dany que causa l'*antenària* a l'oliver es degut al revestiment negre que li posa, impedit com una pantalla el pas de la llum i la funció sintètica reductora, del vert de la clorofilla; tapant les fulles, impedeix també la respiració, i així els arbres afectes de negre, no solament no poden medrar ni elaborar bé el fruit per manca de clorofilla, sinó que llencen les fulles, i moltes rames se sequen per asfixia.

Manera de combatre la plaga. — Per a combatre el negre dels olivers és precis combatre el *lecanium* o tortugueta; amb *lecanium* forçosament hi ha negre, així no indicaré procediments per a combatre el bolet.

Els procediments de combatre el *lecanium* es poden reduir a dues classes: químics i naturals.

Mitjans químics. — De tots els procediments que hem ensajat en els camps d'experimentació el que hem trobat millor ha estat el de fer polvoritzacions una vegada al juny, juliol i agost amb una barreja constituïda per:

Aigua...	...	...	...	...	...	...	...	100	litres
Lisol	...	...	...	...	...	...	...	3'5	»

Pot servir la màquina d'ensulfatar amb una tija a propòsit per l'aplicació d'aquesta fórmula.

La gassificació amb cianhídric aplicada a l'hivern dona bons resultat, però ha d'ésser dirigida per persona tècnica, i per a que rendeixi el treball ha de disposar-se d'un tren de trenta tendes.

Mitjans naturals. — A) Esporgar els olivers cada dos anys i netejarlos anyalment. B) Propagar els entomòfags; són insectes entomòfags els que viuen d'altres espècies de paràsits. A més d'algunes espècies de coccinèlts hem trobat en els *Lecaniums* dos entomòfags: La *Talpochares Scitula* i la *Scutellista Cyanea*. La *Talpochares scitula* és una papallona la cuca de la qual fa gran destrossa d'ous i petits *lecaniums*; se posa a sota de la closca i es menja la llocada, s'enganxa la closca buida de la mare a l'esquena i cerca altres *lecaniums* que buida igualment; jo l'he vist al juliol amb dues closques agafades, emprò en pot portar moltes. C) En juliol igualment se troba devall de les closques del *lecanium* una cuca més petita que la *Talpochares* que s'alimenta igualment dels ous i dels petits *lecaniums*; aquesta cuca es del himenopter de la família dels calcídids, *Scutellista Cyanea*. A últims d'agost, en aixecar les closques del *lecanium*, el cuc es troba canviat en insecte acabat.

JOAN AGUILO

El Sindicat ha d'ésser la casa de tothom, rics i pobres, joves i vells, grocs i vermells.

De la passió vers la flor i el jardí

Es cosa pròpia de tots els estaments el deliri vers la terra i la planta. L'obrer té un hortet a Montjuïc. Les hores vagatives, les fresques hores del matí, les de cap al tart quan el dia s'allarga i en les dels dies festius, s'entreté en el pedasset de terra llogada, pedasset, però que el fa l'home més feliç del món. En veritat vos dic, perquè ho he viscut, que aquest petit propietari és l'home més feliç del món. Li sembla que ho té tot, i no enveja res a ningú. Té molts pocs metres quadrats, però té de tot: dos arbres, quatre cols, unes quantes flors i una barraca feta de canyes coberta de maravelles blaves. Dintre la barraca una taula i un banc per les dinades dels diumenges i els brenars-sopars de les vesprades de l'estiu. Sap l'història de cada planta. Aquest presseguer sortí d'un pinyol llençat, i sap que aquest any ja ha fet cinc pressecs; aquells romanins els portà de Montserrat i parla amb orgull de la collita de les patates (total set lliures). Tragina l'aigua de la font, per a regar i cuina en els fogons del comú. Els hortets dels obrers tenen un gran encís i fomentats serien l'acabament de moltes lluites...

El màxim desig, la fita graciosa, del botiguer que comença a tenir algun any i les nenes grans, és comprar una torreta, a no gaire estona de la ciutat, per no allunyar-se massa del calaix. I un dia fa un cop de cap, escapsa el raconet i bateja la torreta amb el nom de *Villa Mercedes*, el nom de la seva esposa. És el premi d'haver-lo ajudat tota la vida, fent, potser, una mica d'escarraç. Dient torreta, s'enten jardinet; si, a aquell jardinet entrant en el qual (després d'haver tocat una campaneta) es fa soroll de la grava que es trepitja, en el qual hi ha un brollador rodó amb barana de ferro, que té un àngel de pedra grasset i despullat sobre un picot de pedres *rústiques*, que es pugen uns quants graons, perquè hi ha una marge guanyant un desnivell, amb una barana de maó coronada de gerros amb crespí, un test amb una ploma de Sta. Teresa, un altre amb una etzevara vera... El botiguer satisfet, des del portal de la Torra, contemplant com es van encenent els llums de Barcelona, gaudint la fina olor de la muntanya veïna, pensa que l'endemà es llevarà de matí, per cavar una mica, perquè diuen (i així ho creiem) que és tan bo per a no criar panxa.

I no parlem del ric, que pot tenir masos curulls de parcers, que fa agricultura perdent-hi o guanyant-hi, que té jardins i jardiniers i es fa venir varietats de crisantemes del Japó.

No és necessari sortir de la ciutat, per a fer-se càrrec de la intensitat d'aquesta passió, perquè en ella, tots els balcons dels carrers són plens de testos.

Oh! les belles falgueres dels carrerons humits i humils de la Barcelona vella, que hi viuen com a casa seva, com si es trobessin en una bauma de degotalls...

I les clavellines, clàssiques, revellides i penjantes, en tot balconet i en tota finestra.

I els geranis polsosos, resignats, resistents a oblidadisses seques.

I les cèlebres *fulles de saló*, invasores dels rebadors dels pisos. I sobre la tauleta de *centro* el fràgil esparrec plumós, de la noia que ha sortit de col·legi.

Aquelles tres germanes antigues (que tots coneixem) que recreen per a les cremades i els talls, una penca d'etzevara vera, que tenen a l'aixida, junt amb altres plantes estantisses.

Prou. No continuem. Aquesta afició ho omple tot, i la té tothom, sobre tot la dona, en la qual, pot, sense equivocar-se, batejar-la de passió.

Quines mirades envejoses són les que la mestressa dirigeix a la veïna, que té una vegetació luxuriant i una bella florida! Per això, li demana, un esqueix i un consell perquè les plantes se li moren.

Benaventurats els que senten aquesta passió.

Aquest deliri, per al conreu de la flor i la cria de les plantes, s'hauria de guiar.

Es per això, que avui començarem per parlar dels testos, i de la terra per als testos.

Per acostar la planta a l'habitació, s'han utilitzat tota mena d'atuells, des de l'olla, al gibrell i el gerro, fins a altres recipients no tan nobles. Cosa que bessa, cosa que s'omplena de terra. Sobre la barana del terrat, o en el pedrís de l'eixida, s'hi colecciona el mostruari, i la llum va saltant de l'un a l'altre.

Quin és el test millor? El test millor és el vulgar, el test de terra cuita, perquè les seves parets són poroses i perquè té la forma cònica, és, a dir, més ample de dalt que de baix. Les arrels de les plantes necessiten aire, i amb la porositat de les parets (que suen com els cantis) es permet que aquest aire entri. Per això, no serà massa convenient pintar a l'oli els testos per la part de fora. Altrament ja és prou bonic de color, tal com surt del terrissaire. La forma és la millor, perquè essent necessari de tant en tant, treure la planta del test, amb aquest de cap per avall, i un lleuger cop al cantell surt la planta amb la mota de terra, com si el test li hagués fet de motllo, cosa que no passaria si no s'aixamplés per dalt.

Aquest és, doncs, el millor test.

Abans d'omplir els testos, si ja han servit altres vegades, es fregaran amb la mà per l'interior per a treure la mica de terra que puguin portar adherida. Després, hom s'ha d'assegurar que el forat de sota siga obert, i posar-hi a sobre un troc de test o un parell de pedretes. Moltes plantes moren perquè està obstruït aquest orifici. L'aigua s'estanca i podreix les arrels. Fins pot ésser convenient moltes vegades, abans d'omplir el test de terra posar al fons una capa de grava. Tot això per afavorir la sortida de l'aigua.

Ara s'ha d'omplir de terra. De quina?

La terra d'un test, no serveix solsament per aguantar la planta, com una ploma d'escriure en el vas ple de perdigons, sinó que ha de servir d'aliment i de veïcul d'aliments.

En primer terme, ni ha d'ésser massa sorrenca que així que es regui, perdi tota l'aigua per sota, ni massa compacta que trigui o no passi mai més.

Ha de tenir el punt, ha de retenir l'aigua i els adobs, però en el

nostre cas, és fàcil ja que podem fabricar-nos la barreja més convenient.

Podem fer una pila amb una part de terra corrent, una part de fem menut i un altra de sorra, i omplir els testos d'aquesta barreja ben remenada.

El fem que entra en aquesta barreja, no és el fem fresc, sinó el ben descompost, negre, confitat.

La sorra, és millor de riera que de mar.

El test no s'ha d'omplir fins dalt de tot sinó pensant que un cop atapaïda la terra quedin dos dits per arribar a dalt: això afavorirà el regar.

Finalment, la terra ha de quedar perfectament nivellada.

Algunes plantes, exigeixen terres especials, i són, les dites *calcífugues*, ço és les que no volen gens de calc. És per això, que es diu, tal planta és de terra de castanyer, en qual terra no hi ha calc. Qui diu terra de castanyer, diu terra de bruc, terres tretes de detritus de troncs, fulles, d'aquest arbre, barrejats amb molces i graminies que creixen en les terres silicoses en que creix el bruc o el castanyer, terres pobres de calc.

La manera de conèixer si en una terra hi ha calc, és tirant-hi sobre una mica de vinagre fort. Si n'hi ha, la terra bullirà i llavors les plantes de la llista que segueix no han de fer-se en aquesta terra sinó en terres de bruc o castanyer.

Aquestes plantes són:

Brucs, Gardènies, Hortènsies, Camèlies, Rhododendrons, moltes Mimoses, alguna Glicina, Cipripedi (una de les úniques orquídies que conreen els jardiniers al nostre país), falgueres i en general les llavors de les plantes que porten el sobrenom d'alpines o de muntanya.

VICENS NUBIOLA

Professor de Floricultura a l'Escola de Bells Oficis

La Rabassa Morta

MEDITACIÓ CÍVICA

SALUDEM amb el cap cot i reverent, amb la testa descoberta, tots els catalans que sentim ver amor a nostres velluranes i santes institucions respectables i profitoses, aquest antic pacte de germanor de convivència entre pobres i rics, pel raonat i savi conreu de la vinya en nostre terror pobre i secaner de si; car fou el talisman que va llavorar la riquesa d'uns i altres en tota la baixa terra catalana.

El ric li donava la facilitat d'arrendament de ses terres al que no en tenia, mitjançant el pagament d'un tant en espècies. Al pobre l'elevava al nivell de co-proprietari, car mentre el propietari en percebia una part mínima, ell dues, si la peça era al terç; tres, si era al quart; quatre, si era a la cinquena, i així correlativament. A més, el pagès rabasser, comparet o lo que fos, podia gravar ses rabasses amb préstecs, sobre hipoteca de les mateixes, vendre-les, traspassar-les, llogar-les a sos hereus, cobrar millores... etc., etc., s'entén, sempre salvant el dret de *fadiga* que tenia reservat el propietari.

Tot això li donava una espècie de garantia de co-propietariat sense exposició ni risc de cap mena i menys exposició de capital directe ni haver-se de desfer de cap suma important fora que fos els drets d'entrada si és que n'hi haguessin, cosa que no importava un gros sacrifici. A més alçava el nivell moral i material del rabasser i li donava garantia de confortable vida i certa posició relativa dins el concert social que li llavorava el respecte dels seus semblants i l'admiració, i cal dir-ho, cert orgull i propi amor personal dels profits dels seus treballs.

No cal escatir-lo. Fou un pacte sagrat i de ferma garantia, una mancomunitat entre pobres i rics que llavorava juntament amb el treball i profit general l'amor de classes i aquesta santa bona fe que, diu, trasbalsa les muntanyes. Ell va anar bé i produí fondo benestar i riqueses immenses mentre no hi van entrar els mals usos i dolents egoismes del ric i la mala fe i rapinya del pobre, en perjudici de classe a classe, mentre el ric estimava el pobre i aquest al ric, com venera un fill el seu respectable pare, que pare és i representa l'amo envers el seus rabassaires.

Va venir la filoxera, aquella gran crisi de la producció vinícola de la nostra terra, una de les més cruentes que ha sofert la nostra viti-vinicultura i des d'aleshores el savi pacte i profitós conveni de la *Rabassa Morta*, va sofrir, una gran merma en el seu desenrotllament, una punyalada de mort. Des d'aquelles dates malestrugues, que ve vivint una vida neulada, esllanguida i pobra, una vida de captaire de bones voluntats. Sabeu per què?... Perquè l'amor de classes resulta ja fa molt llarga data un mite, una mentida i... tot... tot per llavorar els nostres propis mals, tant morals com materials.

L'home ha perdut son frè, ses bones i profitoses costums de la vellúria i avui resulta ésser com un arreu sense tascó, que per a res serveix i no s'hi pot treballar ni ell en té ganes, que és lo més greu. Avui amb els transtorns de la gran guerra mundial que han provocat una fonda i estensa crisi tant en el ordre moral com en el material trasbalçant de lloc tots els mitjans de viure; també han repercutit en el camp fonament. La vida material s'ha fet més cara; encara que ja va reaccionant favorablement en baix de preus i això necessàriament ha d'arribar poc a poc a mida que el món s'aquieti i normalitzi i les noves collites donin al mercat els seus respectius fruits.

Prenent peu de tot això s'ha despertat un socialisme mal entès en el camp del ruralisme; car el nostre mode de veure aquest moviment és més econòmic que res més i que el dia que la vida es posi barata deixarà d'ésser i morirà.

Mes darrera d'això ve un sindicalisme amb tot el seu bord llevat de males volenses, sense raó, dret ni causa i això és lo que fonament pot trasbalsar.

El socialisme ben entès i dirigit, pot ésser font de progrés i benestar tant al camp agrícola com en els altres, mes el sindicalisme és parent del comunisme i quasi germà de la repartidora: aquest és alentat no pel treballador sinó pel vividor a espatlles del treballador que té l'ofici d'escalfar testes per viure a costes dels altres amb l'esquena drete, tenint per lema: —*Mentre hi haurà burros, anirem a cavall.*

El bon treballador vol pa i ordre; mes el mal treballador sempre veu-

reu que vol burina; car amb ella ell triomfa i sempre ho fa a costa dels altres; pagant els altres... Quina llàstima!...

Tot això porta en son si la mort de la *Rabassa Morta*, font de vida sacrosanta de les classes pageses-vinyateres de la nostra terra, pacte de l'avior que és com si diguéssim fill de casa mateix, conquesta de nostre brillant i fecunde manera d'ésser.

Aquest pacte, veritable conquesta nostra, orgull de Catalunya, cosa que ens havia donat dies de glòria i de riquesa i benestar dintre nostres llars i famílies; nosaltres, nosaltres mateixos l'hem de matar?...

Si això fem serem hereus escampes de lo que ens han llegat nostres majors, fills renegats dels nostres propis profits; i en aquest món el que no estima el seu no té dret a que els altres l'estimin; car si vols ésser respectat, respecta, i si vols ésser estimat, estima. No és la real veritat?...

El pacte de la *Rabassa Morta*, és per tots conceptes digne de dordre que desapareixi en sa vitalitat; car ell havia fet de la pagesia catalana una santa i venerable institució i tot lo que porta segell d'antigor i de respecte, de pàtina, sembla que dol més que no es conservi, tant més quant és profitós. El vi ranci sempre és més estimat que no el vi de l'any comú.

Pensem, doncs, que és un pacte, llegat sant de nostres majors, de felicitat recordança. Pensem que és una font que ha sigut font de vida i riquesa per a rics i pobres, que gràcies a ella tant s'ha pastat el pa dels uns com dels altres en la bona pastera de la germanor i bona fe.

Tinguem enteniment els de baix i també els de dalt. No matem una déu de fecunda vida i riquesa per a Catalunya. Pensem que tots hem de viure, que tots som germans en Déu.

¡Ai de nosaltres si no escoltem i atenem la veu, la santa veu de l'instint de conservació, quan altre no!

Què serà del demà de nostres fills?; què de l'agricultura pàtria?...

Meditem... meditem un sol moment sobre això, pagesos catalans!...

EMILI PASCUAL D'AMIGÓ

La selecció de les plantes i la meteorologia

PER a resoldre, segons el meu mètode, els problemes de geografia i meteorologia agrària són necessaris quatre elements: 1.er els períodes crítics; 2.^{on} els promedis fenoscòpics; 3.er els tants per cent de probabilitat dels diferents fenòmens meteorològics en les diverses dècades fins a la collita; 4.ª la disminució del rendiment deguda a cadascun dels fenòmens meteorològics desfavorables.

PERÍODE CRÍTIC. — Període de crític respecte, per exemple, a la pluja, és aquell breu període de temps (una o dues dècades del període vegetatiu), durant el qual la planta té absoluta necessitat d'una determinada quantitat mínima de precipitacions. Si durant el període crític la suma total de les precipitacions resulta inferior al mínim com-

patible amb el desenrotllament normal de la planta, la collita serà reduïda, encara que durant tota la resta del període vegetatiu les pluges siguin abundants; i, al contrari, si durant el període crític les exigències de la planta queden satisfetes, la producció serà elevada encara que les pluges siguin deficientes en tota la resta del període vegetatiu.

El període crític dels cereals cau en les dues dècades anteriors a l'espigació; si en aquest moment la quantitat de precipitacions no és suficient per a mantenir la humitat del sòl superior a un límit determinat, la producció queda seriosament compromesa.

La determinació dels períodes crítics es fa en l'Oficina Central, amb l'ajuda de fórmules de correlació i en base a dades biològiques (sobre el desenrotllament de la planta), i meteorològiques (successió i intensitat dels factors meteorològics), registrades en formularis.

PROMEDIS FENOSCÒPICS. — En cada localitat s'ha d'establir la data mitjana en què s'efectua cada fase vegetativa. Així per al blat: la data mitjana del naixement de les plantetes, l'espigació, floració, etc. Els períodes crítics respecte a cadascun dels factors i fenòmens meteorològics coincideixen sempre amb qualche fase de vegetació (espigació, floració, etc.); per això les dades fenoscòpiques permeten establir també la data dels períodes crítics.

Exemple: En la localitat A, la dada mitjana de l'espigació, per al blat, és el 10 de maig. El període crític del blat respecte a les pluges (humitat del terreny), cau, per tant, en l'interval 20 abril — 10 maig, és a dir en les dues dècades anteriors a l'espigació.

TANTS PER CENT METEOROLÒGICS. — Es podria definir «dècada seca» un període de deu dies durant el qual el total de les precipitacions no superés els 5 mm. Suposem que en la localitat A, la segona dècada de juliol hagi estat *seca* quinze anys sobre vint: direm que la probabilitat de secada, en la segona dècada de juliol, és del 75 per 100.

Consideracions i procediments anàlegs poden aplicar-se a tots els altres fenòmens i factors meteorològics.

Per a la determinació d'aquests tants per cent es pot, durant els primers temps, utilitzar el material recollit en els observatoris meteorològics. Les xifres obtingudes es modifiquen després i es completen mitjançant les dades recollides en les mateixes estacions de geografia i meteorologia agrària. (Els promedis fenoscòpics i els tants per cent meteorològics donen el material per a la formació de *mapes fenoscòpics* i *cartogrames del temps*.)

* * *

DETERMINACIÓ DE LA DISMINUCIÓ DEL RENDIMENT PRODUÏT PELS DIFERENTS FENÒMENS METEOROLÒGICS DESFAVORABLES. — **Exemple:** Secada i blat en la localitat A:

a) rendiment mig en gra durant els anys en els quals *no hi ha* secada en els 20 dies anteriors a l'espigació.

b) rendiment mitjà en gra durant els anys en els quals *hi ha* secada en els 20 dies anteriors a l'espigació.

c) la diferència entre els dos rendiments (a i b) ens dona la disminució mitjana del rendiment deguda a la secada.

Posem que aquesta diferència sigui a 500 quilos. L'examen comparatiu de les dades fonoscòpiques (data mitjana de l'espigació), i dels tants per cent de probabilitat de secada ens permet establir la freqüència de la secada durant el període crític en la localitat A.

En les dues dècades abans de l'espigació existeix, per exemple, una probabilitat de secada del 20 per 100 (la secada té lloc un any cada cinc), amb una pèrdua de 500 quilos per hectàrea a causa de la secada (com hem ja suposat), i amb una probabilitat de secada del 20 per 100, tindrem una disminució mitja anual absoluta de 100 quilos per hectàrea causada per la secada.

* * *

Amb procediments anàlegs i amb l'ajuda de les fórmules de correlació es pot determinar la disminució causada pels altres fenòmens meteorològics, i, amb una fórmula especial de fàcil aplicació, es pot també establir l'efecte específic, i de cadascun en particular de dos o més factors que obrin contemporàniament sobre la planta.

BALANÇ BIO-METEOROLÒGIC. — Seguint aquest mètode es pot, per a cada planta cultivada i en cada localitat, establir un balanç bio-meteorològic matemàticament exacte.

Exemple: En la localitat X, la secada causa una disminució mitja absoluta de 200 quilos de gra per hectàrea; les glaçades, una pèrdua de 10 quilos; l'ajeguda, 50 quilos. En X, la secada és, per consegüent, *el fenòmen meteorològic més perjudicial al blat*.

En la localitat I, tenir una pèrdua de 300 quilos perquè el blat s'ajeu, 100 quilos per les glaçades, i 50 per la secada. En I, és l'ajeguda (provocada per pluges amb vent), *el fenòmen més perjudicial al blat*.

D'aquesta manera és possible, en cada lloc, orientar-se lògicament en l'elecció dels mitjans destinats a limitar els danys causats pels fenòmens meteorològics contraris.

* * *

MÈTODES MITJANÇANT ELS QUALS EL CONEIXEMENT DELS PERÍODES CRÍTICS, DE LA DISMINUCIÓ DE PRODUCTE DEGUDA ALS DIFERENTS FENÒMENS MSTEOROLÒGICS DELS PROMEDIS FENOSCÒPICS I DELS TANTS PER CENT DE PROBABILITAT O FREQUÈNCIA DELS DIFERENTS FENÒMENS METEOROLÒGICS, PERMETEN AUGMENTAR EL RENDIMENT AFAVORINT L'ADAPTACIÓ DELS CONREUS AL CLIMA. — Un cop establerta la *causa principal* del rendiment baix, hi ha tres maneres de posar-hi remei.

1. Apartar aquella fase vegetativa respecte a la qual s'estableix el període crític, de manera que aquest vingui a coincidir amb un moment més favorable des del punt de mira meteorològic.

Exemple: La varietat de blat F. en la localitat A. forma l'espiga terme mitjà el 18 de maig; la probabilitat de secada en la tercera dècada d'abril i en la primera de maig (període crític), és el 70 i 75 per 100, respectivament. D'aquest fet deriva un rendiment escàs. En la primera i en la segona dècada d'abril, en canvi, la probabilitat de se-

cada baixa al 10 i al 15 per 100, respectivament: anticipant la sembra o escollint una classe de blat F_1 més primerenca, de manera que l'espiació tingui lloc del 20 al 25 d'abril és possible posar remei, almenys parcialment, a la secada.

2. Modificar artificialment durant el període crític les condicions meteorològiques (recs en les regions secaneres i en aquest cas el coneixement del període crític permet un estalvi d'aigua i de treball, limitant les operacions al moment en què existeix veritable necessitat).

3. Seleccionar classes més resistents al fenomen meteorològic més perjudicial. És un dels mitjans de més eficàcia i sobre el qual és convenient insistir, encara que breument, per l'interès que el problema justament ofereix i per les errors que en aquest sentit es van dient.

A excepció d'un nombre limitadíssim de casos, la major part dels blats italians és, des del punt de mira genètic, més o menys heterogènia i està constituïda per una barreja de tipus que es diferencien entre ells per caràcters morfològics i fisiològics constants.

La separació d'aquests materials no uniformes, mitjançant la selecció per línies pures, és el primer deure del seleccionador per a poder començar després el millorament mitjançant la hibridació amb selecció.

De totes maneres, amb la sola selecció per línies pures també poden obtenir-se bons resultats i materials de segura estabilitat. Com a resultat d'aquest primer treball de separació obtindrem diverses línies pures derivades, procedent cadascuna d'una sola planta mare i, per tant, probablement molt estables. Entre aquestes línies pures, en base al balanç bio-meteorològic, de què ja hem parlat, escollirem la més adaptada a les condicions de la localitat, determinant també la data millor per a la sembra. Arribats a aquest punt no és possible obtenir altres milloaments mitjançant la selecció, llevat que no es presentin casos de mutació, que, de totes maneres, són molt rars.

Aleshores s'ha de recórrer a la hibridació.

En el territori A, perjudicat particularment per la secada, s'ha obtingut, mitjançant la selecció del blat local, una línia pura caracteritzada per una gran resistència a la secada. Però generalment l'augment de *rusticitat* és acompanyat per una disminució de productivitat. Aquesta línia pura, ens donarà, doncs, un producte constant i segur, també, en les anyades desfavorables, però en promedi un xic baix.

Per augmentar en aquest cas el rendiment és necessari practicar hibridacions.

Per efecte de la individualitat i independència genètica dels caràcters (alta i baixa productivitat, escassa o elevada resistència a la secada), individualitat que es posa de manifest amb els fenòmens de disjunció i combinació dels caràcters en els híbrids, és possible reunir en un sol tipus dos caràcters positius existents en dos tipus diferents. En el cas actual es procedirà, per tant, al creuament de la varietat local resistent a la secada, però poc productiva, amb un altre blat poc resistent a la secada, però bon productor.

Abans de practicar la hibridació, el blat exòtic s'hauria d'aclimatar amb selecció per línies pures, amb l'objecte de controlar la seva puresa i conèixer els seus caràcters.

Un cop feta la hibridació, les operacions successives de selecció i isola-

ment s'han de fer amb cura per a escollir, entre les moltes formes, aquella en la qual es troben reunits, en estat homotzigòtic, els caràcters negatius poca resistència i poca producció. A Suècia, on el factor meteorològic més perjudicial és el fred, s'han obtingut tipus esplèndids, resistents al fred, i al mateix temps, bons productors, creuant les classes locals, resistents, amb la varietat anglesa Square Head, molt productiva.

El treball d'hibridació i selecció, seguit amb mètode rigorosament científic per més de vint anys, ha donat com a resultat del creuament: *Grenadier* (línia pura aclimatada del Square-Head) × *Kotte* (línia pura del blat comú suec) la magnífica varietat *Pansar* que produeix el 67 % més que les varietats indígenes.

* * *

L'aplicació del mètode proposat i il·lustrat porta als següents resultats.

1.ra Indica quina és, entre les moltes varietats de blat, la que més s'adapta a una localitat determinada.

2.na Indica quina és l'època millor per a la sembra, de manera que els períodes crítics puguin coincidir amb moments meteorològics favorables.

3.ra Orienta el seleccionador en els seus treballs destinats a reunir en un sol individu, i en la millor proporció per a obtenir el major rendiment, el caràcter *productivitat específica* i el caràcter *resistència al fenomen meteorològic més perjudicial*.

G. AZZI.

(De *Il Coltivatore*)

El Concurs cavallí de Figueres

SEGONS anunciàrem, el 31 del passat desembre es celebrà a Figueres un Concurs per a la millora de l'espècie cavallina, organitzat per la Mancomunitat de Catalunya.

En el cartell de convocatòria, es declaraven els caràcters que devien posseir els exemplars presentats a concurs, els quals eren de la següent faïso:

«El cap de perfil còncau, o sigui que els ossos del front estiguin un poc enfonsats i els ossos de les celles ben sortints; l'orella petita; els narius arrodonits; la boca gran. Demés, el cap serà relativament petit, descarnat, i la mirada enèrgica en el semental, dolça en la femella. Com a concessió transitòria, seran admeses les eugues que tinguin el perfil del cap recte.

Els reproductors (sementals o eugues) de perfil convexe o amarranat, es prega als propietaris que s'abstinguin de presentar-los al Concurs.

El cap estarà ben unit amb el coll i aquest serà ample, groixut en el mascle, no tant en l'euga. El pit ample, la creu no molt sortint, l'espatlla inclinada cap enrera i ben musclada; el costellam arrodonit,

el ventre recollidet en el semental, ben desenrotllat en l'euga; el dors i ronyons aplanats; l'anca o gropa partida, arrodonida en el semental i molt ampla en l'euga, però en ambdós reproductors que sigui ben fornida.

Els membres o cames de davant, que l'os que va des del colze al genoll sigui llarg i ample; la juntura o articulació del genoll ben ampla; la canya o canyella, curta i gruixuda, i que el tendó del darrera, o sigui el tendó mestre, que estigui ben separat de la canyella; la juntura o articulació del travador ben desenrotllada; l'os del travador, de regulars dimensions; el peu que sigui ben fet i que la punta del mateix estigui dirigida cap endavant, no mirant cap enfora ni cap endintre.

Dels membres del darrera es tindrà en compte principalment que l'os de la cama sigui llarg i gruixut i el garró quant més ample millor.

L'animal, que serà ben aplomat, tindrà un pes de 475 a 600 quilos. L'alçada serà, terme mig, de 1'56 metres; la llargada de la punta de l'espatlla a la juntura de l'anca amb la cuixa, serà igual a l'alçada.

En resum, es desitja premiar sementals i eugues capaços de produir animals prou lleugers per a marxar a 12 kilòmetres per hora, i que enganxats a un carro, portin 25 quintars a tot arreu.»

Els premis que s'oferien pujaven 9,000 pessetes:

1 per a semental...	2,500 pessetes
1 per a semental...	1,700 »
6 per a eugues, a 800 pessetes cada un...	4,800 »

Es presentaren 10 sementals i 62 eugues, de tots els quals, practicada una primera inspecció, per eliminar aquells que ostensiblement no entraven en les condicions demanades, quedaren reduïts a cinc sementals i a 14 eugues, procedint-se llavors a l'examen detingut pel sistema de puntuació.

Es reduí, doncs, la tasca del Jurat a ponderar les condicions dels exemplars declarats concursables, i resultà la més alta puntuació en favor dels set següents:

Un semental amb 25'75 punts; una euga amb 27'85 punts; una euga amb 27'20 punts; una euga amb 26'75 punts; una euga amb 26'25 punts; una euga amb 25'50 punts; una euga amb 23'75 punts.

Com sia que cap dels sementals reunia plenament les condicions demanades, el Jurat declarà desert i no adjudicà el primer premi. No obstant, havent-n'hi un que, malgrat sa poca corpulència, s'assemblava al tipus desitjat, el Jurat li atorgà el segon premi.

Els sis premis destinats a eugues es donaren tots, puix que les eugues, proporcionalment, eren molt millors que els sementals. Es concediren:

El segon premi de sementals a D. Pere Vilarrodona, d'Armentera.

El primer premi d'eugues a D. Amaro Benet, d'Alfar.

El segon premi d'eugues a D. Joan Llach i Ros, d'Armentera.

El tercer premi d'eugues a D. Isidro Vicens i Bosch, de Vilademuls.

El quart premi d'eugues a D. Isidro Sala, de Castelló d'Empúries.

El cinquè premi d'eugues a D. Joan Llach i Ros, d'Armentera.

El sisè premi d'eugues a D. Miquel Pujol, de Riumort.

Segons lo establert en el cartell, en el mateix acte de publicar-se el

veredicta, es feu remesa de la octava part del premi al propietari del semental premiat, i de la quarta part als propietaris d'eugues. Uns i altres cobraran la resta del premi quan hagin complert les següents condicions fixades en la convocatòria:

a) Deixar marcar amb una arrecada l'orella esquerra de l'animal.

b) No vendre els reproductors fora de la comarca. No obstant, la venda podrà realitzar-se dintre la dita comarca donant-ne compte als Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat.

Si el nou comprador es fa càrrec de les obligacions contraïdes amb la Mancomunitat per l'anterior propietari, podrà aquell cobrar la resta del premi.

c) Cada semental haurà de cobrir de franc 50 eugues.

El propietari del semental haurà de tenir en compte les *instruccions* següents:

1.ª No podrà exigir cap mena de pagament directe ni indirecte, per a fer cobrir les cinquanta eugues.

2.ª Entre les cinquanta eugues que s'hauran de cobrir, hi estan compreses les que hagin estat premiades, per a les quals es remetrà una fulla expressa on es justificarà la cobrició.

3.ª Per a les altres eugues no premiades, la justificació de la cobrició es farà per mitjà de les fulles del talonari que es remetrà.

4.ª Tant les eugues premiades, com les no premiades, si a la primera cobrició no queden fecundades, tindran dret a ésser cobertes de franc, una altra vegada i prou.

5.ª El propietari del semental no podrà negar el reproductor per a cap euga de la comarca, mentre no s'hagin cobert les cinquanta.

6.ª Es procurarà que el semental no cobreixi més que dues vegades al dia.

7.ª L'euga que presenti alguna malaltia de l'aparell de la generació que es pugui encomanar, el propietari del semental no la deixarà cobrir i en donarà part als Serveis de Ramaderia.

8.ª El temps màxim que el semental estarà a disposició de les eugues és de dotze mesos. Passat aquest temps, el propietari del semental dintre el mes tretzè, remetrà als Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat, les fulles i talonaris de cobrició, i tot seguit li serà pagada la resta del premi.

9.ª Si passats els dotze mesos, no s'haguessin fet les cobricions gratuïtes per no haver-se presentat suficient nombre d'eugues, el propietari del semental podrà cobrar la resta del premi.

10.ª Si abans de dotze mesos s'han cobert les eugues premiades que li hagin presentat, més les suficients fins a completar les cinquanta, el compromís amb la Mancomunitat es donarà també per acabat i el propietari podrà cobrar la resta del premi.

11.ª Si en el Concurs no es premiés cap semental, i per tant les eugues no es poguessin cobrir pel semental premiat, els propietaris de les eugues no cobraran més que la quarta part del premi.

12.ª Qualsevol cas nou que es presenti, no previst en aquestes instruccions, serà comunicat als Serveis de Ramaderia, carrer d'Urgell, 187, Barcelona, per a la seva prompta resolució.

d) Les eugues premiades hauran d'ésser cobertes per un semental

premiat. Al naixer el pollí, s'avisarà a la Secció de Ramaderia de la Mancomunitat. El pollí serà marcat a l'orella dreta i inscrit al *Llibre de reproductors selectes de la Mancomunitat*, tenint, demés, preferència en els successius Concursos. Tot seguit que sigui marcat el pollí, serà remesa al propietari de l'euga premiada la resta del premi.

e) En cas de mort dels reproductors, el propietari del semental cobrarà a prorrata de les cobricions que l'animal hagi realitzat. El propietari de l'euga, a proporció dels mesos de prenyat.»

Mentre durà la celebració del Concurs, estigueren presents l'alcalde de la ciutat, Sr. Ros, el diputat de la Mancomunitat D. Josep Salleras i el director dels Serveis Tècnics d'Agricultura, D. Jaume Raventós.

Una gran gernació acudí a presenciar el concurs, malgrat lo intran-zitable dels camins, una de les raons sense dubte que ens podrien explicar el que no es presentessin major número d'exemplars al certamen.

Formaven el Jurat, els senyors: D. Josep Maria de Cuadrés, enginyer agrícola, President; D. Joaquim Montserrat, subdelegat de Veterinària a Tortosa i D. M. Rossell i Vilà, cap dels Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat de Catalunya, secretari.

COMENTARIS

L'ús i l'abús del vi

Acaba de morir a l'edat de cent vint i set anys Mr. Tomàs Morris, el qual tenia un amic, Mr. Tomlinson, que encara viu, i té només vuitanta set anys.

Aquest senyor, parlant un dia dels licors espirituosos, fent bona aquella dita de que *poques metzines no maten*, deia que quan era un jovíncel de seixanta anys, va apendre del seu amic Morris el costum de veure un glop d'aiguardent en dejú i un altre a la nit.

Li va tan bé el regisme, que l'home, en dictar-se als Estats Units la llei prohibitiva de l'ús de l'alcohol, en féu una tan gran provisió que encara que arribi a cent vint i set anys no se l'acabarà.

Davant d'un ús tan moderat qui en dirà mal? Això em recorda una anècdota del Sant Pare Pius X contada per un frare premonstratense que hi va intervenir.

Desitjant el Pontifex indicat alleugerir l'austeritat del mètode de vida de les comunitats premonstratenses, les dispensà, alegant la feblesa de l'organisme humà en l'actualitat, de l'abstinència de carn a que viuen subjectes. S'ho passaren entre si els afavorits amb la disposició pontificia, i foren del parer d'anar al Sant Pare a remerciar-li l'atenció. Cada comunitat nomenà un representant, i habuda audiència, amb tot el degut respecte li digueren que puix així ho manava, així ho acatarien, però que tingués en compte que sense triar-los expresament, cap dels delegats baixava dels vuitanta anys, no n'hi havia cap que no fós ben fort i no hagués suportat ben bé les fadigues del llarg viatge...

I el Sant Pare adonant-se de que aquells visitants eren forts com a roures, va dir-los-hi:

— Sí, sí; davant d'aqueix exemple, mengeu el que us sembli.

La importació d'oli als Estats Units

Durant la guerra, impedita l'exportació italiana i francesa, els Estats Units han estat per a nosaltres un bons clients, grans consumidors i bons pagadors. Ara, en canvi, restablerta la normalitat, és probable que el mercat americà torni a tancar-se pels nostres olis. Ja ha començat a arribar oli italià, que és preferit per la seva qualitat a l'oli espanyol. Demés, el baix preu de la lira, afavoreix extraordinàriament als nostres competidors. El delegat comercial d'Itàlia a Nova York afirma que sense gaire esforç es podrà reconquerir el lloc perdut. És aquest un judici que han de tenir present els nostres exportadors.

Per a que es vegi el desenrotllament de la nostra exportació i la influència de la guerra, donem a continuació les dades referents a la importació americana durant els últims anys. Les dades són en galons, mesura americana, que equival a 3,473 quilos.

Oli procedent de	1913	1914	1915	1916	1917	1918
França. . .	932,536	949,858	802,092	891,769	721,771	227,617
Grècia . . .	226,700	443,691	506,077	256,442	114,329	—
Itàlia. . . .	3.584,945	4.319,567	4.864,388	4.700,412	2.882,535	200,403
Espanya . . .	349,716	362,483	490,920	1.354,015	3.776,581	2.091,400
Turquia asiàtica . . .	29,483	56,946	5,762	—	—	—
Altres països.	97,621	95,015	41,728	21,793	32,933	18,092
Total . . .	5.221,001	6.217,560	6.710,967	7.224,431	7.533,149	2.537,512

Durant l'any 1917 els Estats Units produïren demés, 126,800 quilos d'oli en les plantacions de Califòrnia, que cada dia van prenent més desenrotllament. Com es veu en el quadre anterior, l'augment d'exportació espanyola ha estat enorme. En canvi, la dels altres països competidors, a excepció d'Itàlia fins l'any 1917, ha disminuït fins a anul·lar-se en alguns casos. Cal que els exportadors nostres es preocupin de mantenir aquesta superioritat i fins mirin d'engrandir-la, procurant enviar els nostres olis als països consumidors, que són els qui paguen més, i no als països exportadors com França i Itàlia.

Però cal també que el Govern hi ajudi... Mes per ara no es veu ni una llunyana probabilitat.

Per abaratir la vida

Un diari de Madrid recomana en un article l'intelligenciament entre les cooperatives de consum i els sindicats agrícoles de producció, per a obtenir una disminució del cost de la vida. Aquesta relació ha estat ja establerta entre els Sindicats de la Federació gironina i l'Economat de l'Energia Elèctrica de Catalunya.

És un començament que marca el camí a seguir, en benefici dels productors i dels consumidors. És el mitjà que està a les nostres mans.

Contra els vents salats

En moltes comarques—per exemple en tota la costa catalana—els vents salats del mar ocasionen perjudicis que s'han de tenir en consideració.

Un pagès italià, dels que fan proves, ha demostrat recientment una cosa que els tècnics saben i prediquen des de fa temps: ha demostrat que la subministració d'adobs fosfatats—superfosfat, escòries Thomas, etc.—poden evitar, en alguns casos totalment, les cremades en les parts verdes de la planta.

El pagès en qüestió tenia una peça de terra prop del mar on els vents li causaven cada any greus perjudicis. Cansat de perdre quartos, es decidí a fer un experiment adobant amb fosfats, que segons li havien dit, feien miracles. Dividí el camp en dos trossos, els sembrà tots dos de favons i n'abonà solament un.

El resultat fou, per ell, sorprenent. En la porció no adobada els favons presentaven les fulles i les flors amb cremades; en canvi, en el tros adobat, les plantes estaven perfectament sanes. La producció fou també millor i més abundant en la porció adobada.

L'explicació d'aquest fet és senzilla: els adobs fosfatats ultra constituir un element indispensable per a la producció, reforcen els teixits de la planta i augmenten la seva resistència a les malalties i a l'acció càustica dels vents salats.

Per la mateixa raó els adobs fosfatats poden evitar o reduir el volcament del blat.

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Volen les circumstàncies que d'uns mesos ençà sigui aquesta secció la cançó de l'enfadós, car ens trobem forçosament obligats a perdurar en una mateixa monòtona consideració de l'aspecte conjunt dels mercats: invariables en preus i en romanceres transaccions.

Valoren els negres de les 2'15 a les 2'60 pessetes grau hectòlitre; de les 2'35 a les 2'55 els rosats i a 2'80 els clars segons procedències. Per consegüent, res de nou en aqueix sentit.

En ordre a l'operar, ve mantenint-se la calma per part dels negociants sense que els productors semblin impacientar-se. Tampoc, doncs, en aqueix aspecte hi ha variació.

Val, però, la pena de que considerem alguna de les causes que influeixen en nostra situació i que, per llur caràcter general, no podem esperar ens fossin externes. Venim referint-nos al desplaçament que tota mena de mercaderies han sofert, portant-les a una baixa sobtada que ha trasbalsat el món dels negocis amb forta batzegada que fins ha influït en el món bancari, intimament enllaçat amb les especulacions mercantils. I com sigui que la general commoció s'és escaiguda amb el fi d'any, la impressió pessimista s'ha afermat portant la immobilització momentània del diner i l'estancament dels negocis.

Desmèrit de monedes per excés de paper circulant i els crèdits amb insegures garanties; especulacions aventureres amb liquidacions ruïneses; la manca de solidaritat financiera; las reaccions imprevistes en els aconteixements polítics de la restauració grega, la revolució irlandesa, l'abstenció americana, la crisi francesa i la nostra inseguretat governamental, són fets que reflexen l'angoixa enfront de la qual resta espaordit el comerç i que troba ressó en tot ordre productiu. Les moratòries circumstancials a Cuba, els negocis d'exportació limitats per una modificació aranzelària i l'antig vèrtig dels negociants, han influït a contindre les operacions que, liquidades en desembre, revelaren un desguàs que, atenyent el crèdit, arribà fins als numeraris dels nostres bancs, portant-los a momentània desfeta i nerviositat operativa quins efectes coneixem prou bé en la resolució adoptada pel nostre primer establiment de crèdit a Catalunya.

De forma, que a la reconcentració anyal que els balanços reclamen, hi tenim que afegir l'interrogant que les futures operacions ens presenten. I, clar, no podia el mercat vinater ésser una excepció de la regla.

Excepció? Al contrari: nosaltres diríem que fou el negoci vi quin primerament va trobar-se amb la corrent freda que venia damunt d'Europa. Sempre és estat així: el barometrisme — si se'ns permet el mot — que el comerç comporta, té en nostra producció vinatera un seguit de precedents que la senyalen com avençada sempre a tota transformació... no sent en l'hora d'augmentar preus, car llavors, ve a produir-se una manifestació retardada.

Tots recordem que la major valoració dels productes s'establia arreu, sense que els mercats del vi semblessin contagiar-se. I recordem també que la primera nota baixista va trobar-nos en bon primer terme per atrapar-nos amb un estancament. L'aranzel va trobar-nos indegudament preparats i amb soptada mudança. L'indústria té uns stoks que pot condicionar reduint la manufactura; els blataires trobaran relatiu acomodament amb unes escalonades admisions temporals; els remolaters cercaran la contra acció aranzelària. Nosaltres, ¿què podrem demanar-li al cep com element productiu, ni qui ens escoltarà si reclamem mitjans de defensa econòmica? ¿Quins bancs classifiquen els nostres crèdits? ¿Quina depuració higiènica dels centres consumidors hem conseguit? ¿Amb quina potencialitat econòmica-social contem que puga apalancar un comerç apàtic? Quina acció directa podem establir? ¿Quina és la positiva valor i eficàcia dels nostres representants enfront de l'abstencionisme agrari de l'Estat espanyol?

Estes consideracions ens portarien a una visió pessimista que no sentim perquè tenim viva fe en les virtuts del poble vinyater i perquè, com vella convicció, esperem que de la tristor acostumada n'haurà d'eixir l'alegria d'un demà més rialler.

Els nostres lectors trobaran que la crònica d'avui té més de caboriosa que de fons informatiu, però al final no hi teniem pas tria. Donem ço que s'hi troba, i s'hi troba una aspror i unes esgarriffances de fred que el bon temps primaveral cuidarà d'escalfar i endolcir.

INFORMACIÓ OLEÍCOLA

Cada dia és més greu l'estat dels mercats dels olis, la desorientació és sempre més marcada, puix el productor, sigui per egoisme o per conservació, pretén una elevació de preus que no es veu confirmada de cap manera i al contrari, la situació s'empitjora cada dia més; no crec que es pugui trovar cap fórmula que pugui deturar la baixa, ni sisquera sostindre els preus, mes no obstant es pot prevenir i la única manera de fer-ho és procurar obtindre el producte a baix preu.

L'oliva, allà on hi ha competència, s'ha pagat a preus molt elevats en relació al preu que s'ha pagat l'oli; això ha ocasionat una forta reacció entre els fabricants d'oli i, avui potser no, però d'aquí uns quants dies no seria d'extranyar que baixessin el fruit fins arribar a que els dongués més del prudencial marge de fabricació.

L'oli s'ha anat sostenint; les classes corrents han sigut sollicitades, mes de les bones, de les que els seus propietaris demanen preus elevats, s'han fet poques vendes i les que s'han fet, el preu és molt lluny del que els tenedors creien que verdaderament valien.

La baixa iniciada aquests dies, ningú la pot deturar, és veritablement inevitable; fins ara no ha sigut desastrosa, mes ho podria ésser, i sens dubte ho serà des del moment que en els mercats andalusos s'hi senti un xic de pànic; fins ara, tot l'interior d'Espanya s'ha tirat a comprar oli a les comarques productores d'Aragó i Catalunya, abandonant Andalusia, el mercat que és per ells predilecte, perquè demanaven preus elevats; mentre ells s'han sostingut, les nostres classes inferiors s'han anat venent, mes avui que ofereixen a preus més aproximats als nostres s'han paratitzat per complet les operacions de tal manera que es pot dir que no es fan operacions.

La crisi econòmica que estem passant contribueix també molt a empitjorar la situació dels mercats.

Es inútil pensar en una elevació de preus; en cas que es dongui l'exportació, l'elevació segurament hi serà, mes serà sossegada per toçuderia de no voler vendre; mes una vegada fetes les primeres compres, estic segur (i que així no sigui) que els preus tornaran a baixar i fins aleshores no vindrà la fixació definitiva.

D'exportació res se'n pot dir, mes sembla que molt aprop es donaran uns deu milions de quilos, mes no es diu en quines condicions.

A l'estranger domina també la baixa. Als mercats estrangers es còtitzan els olis d'oliva similars als espanyols i els espanyols passats de *miracle* a preus que no passen de 650 francs els cent quilos. A Amèrica ens fan molt la competència els olis de llavors i no obstant el canvi alt del dòlar no és factible la exportació a no ésser que aquesta fos donada sense traves de cap mena.

Els preus còtitzats a primers de la segona dezena de gener han sigut per les classes inferiors de 205 a 210; per les mitjanes de 215 a 225; i de 230 a 275 per les primeres, tot preu en pessetes i per cent quilos vagó origen i estiva del comprador; a l'acabar la desena els preus han variat

bastant, arribant-se a cotitzar les classes inferiors a 190 i 205, ies mitjanes de 207 a 215 i en les superiors la baixa ha sigut més sensible, essent rara la partida que el seu preu ha sigut més alt de 225.

Els olis de pinyola estan també molt encalmats, es fan poques operacions, puix els savoners sembla que tenen estacionada llur fabricació; es paguen de 140 a 148 pessetes els cent kilos.

LISINI ANDREU

INFORMACIÓ GENERAL

El Sindicat Vitícola comarcal de Martorell es proposa convertir en interior el deute exterior que té actualment contret amb alguns Bancs. Per això, es diu, que emetrà obligacions a cubrir entre els socis, les quals donaran el 6 % d'interès anyal. L'operació, que demostra la poiança del Sindicat de Martorell i l'esperit cooperatiu dels seus socis, assolirà l'èxit més complet. Pròximament en parlarem donant l'extensió que es mereix a aquesta magnífica operació.

— *El governador civil de Lleida*, creient abusives les atribucions que s'abrogà la nova Junta de la Confraria de Pagesos, i sense cap valor les dues reunions que celebrà, ha anul·lat aquells actes, procedint-se en conseqüència a nomenar altra Junta.

— *A Vimbodí, l'única població de la Conca de Barbarà que no té Celler cooperatiu*, han decidit els seus més valiosos elements edificar-ne un de nova planta, acabant així amb aquell tràfec que tenien cada any al venir la collita que havien de llogar locals per a elaborar i guardar el vi fet en comú.

— *Al poble de Peracamps* s'han unit tots els principals elements agricultors per a formar un Sindicat Agrícola.

— *L'Unió de Vinyaters de Catalunya* percatant-se de que el Crèdit Agrari és la salvació única de l'Agricultura, està imprimint un follet que serà després repartit, donant a conèixer les bases en que deu assentar-se aqueix instrument mercantil.

— *La Junta directiva del Sindicat Agrícola de Linyola* ha quedat constituïda pels senyors següents: D. Martí Trepà, D. Josep Bonjorn, D. Josep Duart Colell, D. Emili Palou, D. Pere Segura i D. Josep Quer.

— *L'exportació del formatge d'Holanda*: El periòdic danès *La Borça* diu en son número del 16 de desembre de 1920:

El ministeri de Comerç ha rebut comunicació del Consulat de la nació a Rotterdam a l'efecte de que les autoritats holandeses han aprovat com a condició transitòria que els formatges disponibles el dia 13 del corrent en poder dels exportadors reconeguts com a tals, i la marca nacional dels quals o està molt malmesa o hagi desaparegut per complert podran exportar-se en certes condicions.

Aquestes existències es verificaran per l'Inspecció de les granges, si

l'exportador ho sollicita avans del 1 del més entrant a l'inspector. No obstant, dit formatge solament podrà destinar-se a l'exportació si l'exportador prova a satisfacció de l'inspector que ha sigut preparat baix observació de les regles de la Verificació del Formatge i si es comprova que ha sigut preparat i tractat com a gènere per a exportació.

El permís es referix als productors de formatge controlat amb la marca nacional, que s'han obligat per escrit al suministre de llet i es darà llicència d'exportació fins al 50 per 100 de la producció, des del 3 al 31 d'octubre d'enguany, salvo el consentiment de la Central Neerlandesa d'Exportació.

Per a la producció de formatge amb la marca nacional des del 31 d'octubre fins a 14 de novembre d'enguany, no es donarà llicència d'exportació.

— *Un bon balanç.* El darrerament realitzat per l'Asgramadora Cooperativa Agrícola de Balaguer i sa comarca, de una valor de 33,589'72 pessetes, han estat així invertides: Lloguer de màquines, 9,270'85; compte de cànem, 2,177'03; gastos generals, 6,555'45; cànem venut, 5,105'40; maquinària, 7,225'05; millores, 3,077'70, i existència en caixa pessetes 178'24.

— *El Celler Cooperatiu que està edificant a Montblanc* el Sindicat de Vinyaters, està a punt d'ésser cobert.

— *El Sindicat Agrícola de La Bisbal* ha reelegit per president a don Jaume Rosich i elegit vispresident i vocal segon, respectivament, a don Joan Muni i a don Joan Figueras.

— *Degut a les gestions de la Federació Sindical Agrària de Girona* el Govern ha privat a la Junta provincial de Subsistències d'implantar la taxa a les patates, ous i tocino.

— *Han desembarcat en el moll de Tarragona* 6,000 tones de nitrat de sosa.

— *En la sala d'esbarjo del Sindicat Agrícola de Balaguer i sa comarca* hi han estat col·locats uns medallons amb el noms de Columela, Parmentier, Hualde, Ville, Liebig, Solari, Bonsignori, Pasteu, P. Vicent i Lleó XIII, i amb aqueix motiu *La Falç*, el seu orga en la Prempsa, ha publicat per a il·lustració dels seus socis unes notes biogràfiques de dites personalitats.

— *Una tanda de conferències* de caràcter agrícola té projectada el Sindicat de l'Espluga de Francolí, que deuen començar avui. Estan confiades al senyor don Claudi Oliveras, director de l'Estació Enològica de Reus, i alguns enginyers dels Serveis Tècnics de la Mancomunitat.

— *L'Institut Agrícola Català de Sant Isidre* ha acudit a l'informació oberta pel governador a l'objecte d'abaratir les subsistències, sustentant el parer que deuen establir-se dos mercats centrals: un de fruites i un de verdures, suprimint les taxes en tots el articles, el mateix que els privilegis, tan a particulars com a col·lectivitats.

— *En la darrera sessió del Sindicat Agrícola de Sant Joan les Fonts* s'acordà la creació d'una Caixa Rural, i es nomenà per aclamació la mateixa Junta directiva que ha actuat fins ara.

— *Han estat concedits els beneficis de la llei de 28 de gener de 1906 als Sindicats agrícoles de Olius i Anglesola.*

— *Per a tractar de la rebaixa dels adobs potàssics, acordada pels directores del Kalisindicat de Berlin, han estat a Espanya a l'objecte d'estudiar les necessitats del mercat.*

— *Els agricultors d'Amposta es queixen que les pluges de tardor els feren malbé les sembres de pèsols que allí es cullen en gran escala, sobre tot els sembrats a l'agost; en canvi han pogut salvar els tardans.*

— *A l'Espluga de Francolí el Sindicat Agrícola projecta ampliar el celler cooperatiu, engrandint el que ara tenen, capaç per a enquistar 15,000 hectòlitres, fins a fer-lo per a 12,000 hectòlitres més. En total podran elaborar i magatzemar 27,000 hectòlitres.*

El projecte és obra de l'autor del celler, senyor Domenech.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Don Carles Pi Suñer, director de l'Escola Superior d'Agricultura i professor de Mecànica Aplicada Agrícola, ha estat a Lleida a l'objecte d'apreciar les condicions de la finca en que hauran de fer-se les proves del concurs de tractors, no menys que per a resoldre detalls relacionats amb la celebració de dit certamen.

— La Mancomunitat està repartint un questionari per a il·lustrar el projecte de Crèdit Agrari presentat a la darrera Assemblea pel conseller ponent d'Agricultura don Pere Mías.

— Tot just repartits els reglaments que han de regir en el concurs de tractors i Exposició de maquinària agrícola de Lleida l'Institut de Mecànica Aplicada Agrícola, organitzador d'aqueixes proves, està rebent demandes de dades de moltes corporacions d'aquí i de fora.

Les impressions són excel·lents.

— Don Josep M.ª Rendé, cap dels Serveis d'Acció Social Agrària, està confeccionant un pla d'organització agrícola de Catalunya, tenint ja enllestida la part de la província de Lleida, que es basa, en quant és possible, en la delimitació de comarques naturals.

— Ha retornat del Canadà, on anà a fer estudis de fructicultura, don Josep Camps, alumne subvencionat per l'Escola Superior d'Agricultura.

— En l'Escola Superior d'Agricultura han començat les classes del curs semestral, igualment que el d'un de preparatori per a ingressar en la carrera d'enginyer agrícola.

— Pròximament es celebrarà a Lleida el segon curset d'ensenyament de segon grau de la sèrie iniciada l'any passat

— El diumenge estigué a Santa Coloma de Queralt el cap dels Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat, assistint a una reunió que hi hagué al Sindicat de dit poble, a l'objecte d'ultimar els detalls del concurs de bestiar de llana que es celebrarà en aquella població el 21 de març.

— Han estat concedits els auxilis tècnics al Sindicat Agrícola d'Olesa de Montserrat per a construir el celler cooperatiu que projecta.

— Ha sortit cap a Viladonja (Ripollés) el tècnic clínic senyor Danés per a estudiar una malaltia desconeguda que s'ha presentat en el bestiar d'aquella comarca.

— La Cambra i Sindicat Agrícola de Vich han demanat que el concurs de vaques lleteres que s'havia de celebrar pel març es traslladi al mes de maig a causa dels freds. Aquest concurs devia celebrar-se per la tardor, però es suspengué per la glosopeda.

— Varis elements de la comarca del Penedés han sol·licitat un concurs d'aviram.

— La Mancomunitat, junt amb la Asociación de Ganaderos del Reino, té en estudi la realització immediata de concursos d'animals de corral.

— L'inauguració oficial del Sindicat Agrícola de Guissona sembla que tindrà un caràcter d'aconteixement. Hi han convidat al director dels Serveis Tècnics, don Jaume Raventós, i demés sembla que coincidirà l'acte inaugural amb la celebració d'un curset breu i especialitzat de vuit dies de durada a càrrec del personal de la Mancomunitat.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament i per torn rigorós, a totes les consultes que facin els subscriptors

M. N. TORTOSA.—El Concurs de Tractors se celebrarà del 1.^r al 10 d'abril pròxim a Lleida. Va ésser retrassat per desig d'algunes cases, les quals tenint compromisos anteriors per Saragossa i València, no haurien pogut concórrer com era llur desig. Pot estar segur que aquesta nova data és *inaplaçable*.

Demés del concurs de tractors, se celebrarà una Exposició de maquinària agrícola. Si vol més detalls referents a l'organització, demanïls a l'Institut de Mecànica Aplicada, Urgell 187.—S.

E. DE R., LLEIDA.—La millor plantació és la que es fa a la tardor. Però en països freds cal retrassar-la fins a primavera. Els arbres no han de posar-se gaire fondos per a evitar l'asfíxia de les arrels i la consegüent podridura. En plantar, cal que el *coll de l'arrel* (punt d'unió entre la tija i les arrels) quedi un parell de dits més baix que la superfície de la terra. En atapeir-se aquesta, baixarà un xic més i quedarà a la fondària oportuna. Sols en terres un xic secaneres pot convenir plantar més fons, però mai arribant a un pam i mig com fan alguns.

Recordi's, en plantar, de tallar totes les arrels capolades, rompudes i ferides usant una ganiveta ben esmolada.—L. A. M.

V. R., MONISTROL. — No, senyor; no són el mateix. El nitràt de sosa conté el nitrògen en una forma immediatament assimilable i per això s'ha de donar sol quan les plantes estan en condicions d'utilitzar-lo. Això es verifica en primavera. Els seus efectes són rapidíssims, de vegades immediats. Convé repartir-lo després d'una pluja, car si el donés a l'hivern es perdria totalment. Conté el 15-16 per 100 de nitrògen.

El sulfat amònic és d'acció més lenta. El seu nitrògen ha de transformar-se i pot donar-se abans, per aquesta raó. Conté el 20-21 per 100 de nitrògen. Va molt bé sobretot en les terres sorrenques o *morals* mentre no continguin massa calç. En aquestes es perd una part del nitrògen.

Tots dos són bons adobs.

Recordi que l'elecció dels dos s'ha de fer en base al preu i a la riquesa; és preferible, a part d'altres consideracions, aquell en el qual l'unitat de nitrògen resulti més barata. — T. T.

Oliveres Arbequines

BON PLANTER I PREUS MOLT ECONOMICS

JOAN VALLÉS ESTRUCH
VALLBONA DEL PENEDÉS

SOFRE

FLOR-MOLT
: TERRÒS :

Grans refineries a Tarragona de la

Union Sulphur Co., S. A. E.

Representants de la UNION SULPHUR Co.,
de Nova York i de les RAFFINERIES INTER-
NATIONALES DE SOUFRE, de Marsella.

PRODUCTES GARANTITS

99 per 100 de puresa per els més importants
LABORATORIS D'AGRICULTURA

A D O B

Noves aplicacions del

SOFRE VERGE

99 per 100 de puresa com a

FERTILITZANT

INFORMES TÈCNICS: Secció agronòmica de la «Union Sulphur Company, S. A. E.», Conde de Romanones, 3 i 5. — MADRID.
PREUS: Apartat 10.-TARRAGONA i oficines MADRID, Velázquez, 64, des del 1.º de gener 1921

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

ARBRES

Selecció d'arbres per a repoblació de riberes

Plançons de POLLS BORDILS

reconeguts en el XIV Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear, com una de les classes de població de major producció

Carolines - Plàtans - Acàcies

Albes - Pollancs de totes classes

.....

Miquel Bosch Batlle
BORDILS (Girona)

SINDICATS

AGRÍCOLES I VINATERS

PER a tota mena de
tines per a vi, bas-
ses per aigua i cons-
truccions de CIMENT
ARMAT, la casa

LLUIS SANS

CARRER TRAFALGAR, 14
BARCELONA

té establerta una sec-
ció especial de pressu-
postos i plànols.

VITICULTORS

Novament s'expenen els acreditats

Sofres
Schloesing

(Soupor, Minor, Major, Souprenie)

Produïts per les importants fàbriques
USINES SCHLOESING FRERES
& Co., de Marsella, els resultats
dels quals per a combatre l'oidium,
el mildiu de les fulles i el raïm «black-
rots», malalties de les patateres, to-
maqueres, melonars i cucs dels ar-
bres fruiters, son ben coneguts i
apreciats per tots els agricultors

Agent general per a Espanya

J. DORGE BRAY
Princesa, 14 - BARCELONA

Es demanen sub-agents a les províncies de
Girona i Lleida

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

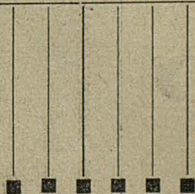
■ ■ ■ ■ ■ ■
ESPAI RESERVAT
PER A LA CASA

VICENS VILA CLOSA

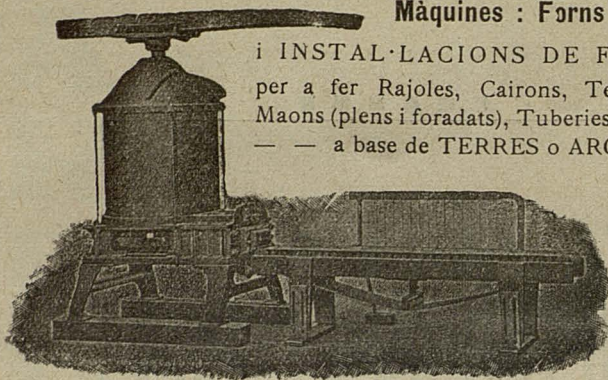
(Successor de KEGELS I VILA)

MAQUINÀRIA VITI-VINÍCOLA
PRODUCTES ENOLÒGICS
I ANTI-CRIPTOGÀMICS

PASSEIG DE GRÀCIA, 88
BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

Màquines : Forns : Accessoris

i INSTAL·LACIONS DE FÀBRQUES
per a fer Rajoles, Cairons, Teules, Totxos,
Maons (plens i foradats), Tuberries o Canonades,
— a base de TERRES o ARGILES —

PREMSSES,
AMASSA-
DORES,
MOLINS,
MATXA-
CADORES,
GARBE-
LLADO-
RES

Màquina, moguda a força animal,
fabricadora de materials d'edificació, amb fangs o argiles

MESCLA-
DORES de
morter, etc.

Instal·lacions de FÀBRQUES de CALÇ i CEMENTS

Màquines i Motllos per a
fer: BLOCS, MAONS, CO-
LUMNES, CORNISES i al-
tres objectes d'ornamenta-
ció amb CIMENT i ARENA

ESTUDIS i PROJECTES

J. F. Villalta, c. E.

(Apartat de Correus)

BARCELONA

OLIS

COMISSIONS i
REPRESENTACIONS

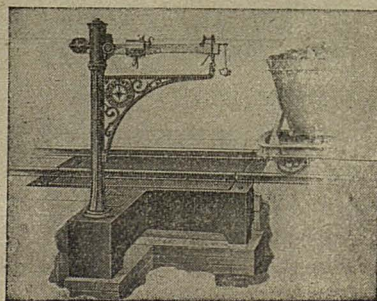
LISINI ANDREU

Comerç, 3 : LLEYDA : Telèfon 411

BÀSCULES
ARISO

SANS, 12 : BARCELONA

LES UTILITZEN EN QUASI TOTS ELS
SINDICATS, MAGATZEMS D'OLIS I
VINS I INDÚSTRIES, PER LLUR DU-
RACIÓ SEGURETAT I EXACTITUD

Bàscula model 253 per a pesar wagonetes

Caixes d'acer per a guardar valors

Demanin-se dibuixos i preus a

PER A OBRIR AMB CLAU I SENSE CLAU

ARISÓ : Sans, 12 : BARCELONA